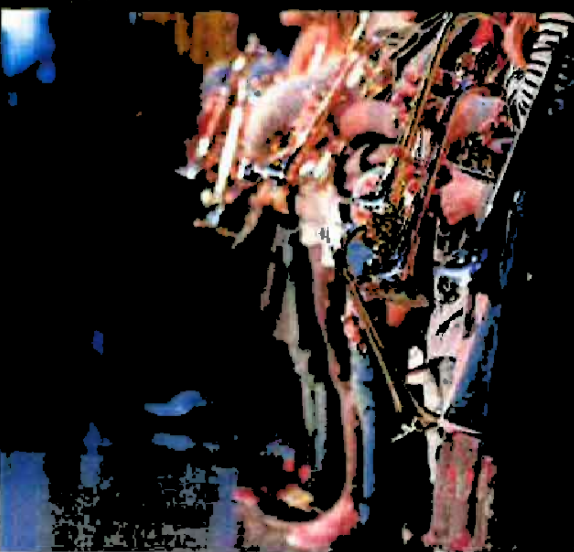

RINGERIKE
KOMMUNE

Årsberetning 2018

RINGERIKE
KOMMUNE

RINGERIKE

Regionen i Østfold

INNLEDNING

Ringerike kommunes regnskapsmessige resultat for 2018 ble på 14,8 mill. kroner, og vi avsatte 23,6 mill. kroner til disposisjonsfond.

I forhold til de tre foregående årene er dette resultatet mindre tilfredsstillende. Det er flere forhold som bidrar til dette resultatet.

Det er gjort avsetning på 6,6 mill. kroner for varsel om tilbakebetaling av mva-kompensasjon fra Skatteetaten for Ringeriksbadet IKS. IKS kan ikke dekke dette, og som eier må vi dekke denne kostnaden forholdsmessig i forhold til vårt eierskap (50%). I tillegg er det gjort avsetning på 0,5 mill. kroner for forventet underskudd i Ringeriksbadet IKS i 2018.

Avkastningen på Fossefondet ble i 2018 negativ med 0,7 mill. kroner etter at de tre siste månedene i året hadde svært dårlige resultater som følge av stor uro i finansmarkedene. Det gir avvik i forhold til budsjett med 6,7 mill. kroner.

Skatteinntekten for Ringerike kommune har vært omtrent som budsjettet, mens landets skatteinntekt har vært svært god, og har gitt oss 20 mill. kroner mer enn opprinnelig budsjett i totalt rammetilskudd.

Driftsinntektene økte med 4,5% i 2018, mens driftsutgiftene økte med 6%. Dette viser at Ringerike kommune for 2018 hadde større økning i driftsutgiftene enn driftsinntektene. Det er spesielt innenfor tjenestene helse og omsorgstjenester i institusjon og til hjemmeboende som kostnadene øker. For ytterligere analyser viser vi til Årsrapport 2018.

Kommunen må fortsatt ha fokus på å tilpasse utgiftene til inntektene i inneværende år og årene som kommer.

Finansutgiftene er lavere enn opprinnelig budsjett med 8,8 mill. kroner på grunn av lavere rente enn budsjettrenten og noen forsinkelser i låneopptak til investeringer.

Netto driftsresultat ble i 2018 30 mill. kroner, og regnskapsmessig mindreforbruk ble på 14,9 mill. kroner.

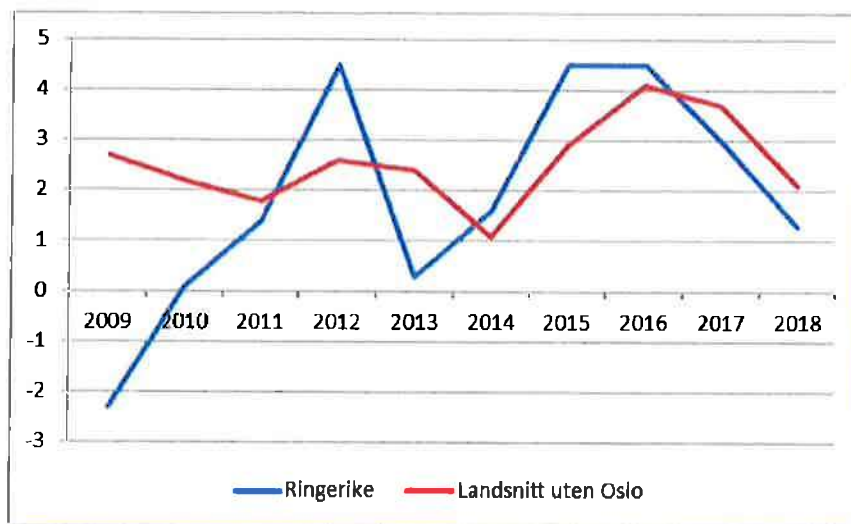
Ringerike kommune betalte i 2018 1,5 millioner kroner mer enn minimumsavdrag på sine lån, dette var mindre enn avskrivningene i 2018.

Likviditeten i Ringerike kommune er bedret, og vi er nå på nivåer hvor vi kan plassere overskuddslikviditet. Vi har ikke i 2018 benyttet oss av kommunes trekkrettighet på 100 mill. kroner.

Regnskapsresultat 2018

Regnskapet for 2018 viser et netto driftsresultat (overskudd) etter finansposter på 30 millioner kroner. Det er overført 20,8 millioner kroner til investeringsregnskapet. Etter overføring til investeringsregnskapet og avsetninger og bruk av avsetninger ble det et regnskapsmessig mindreforbruk i 2018 på 14,9 millioner kroner.

Ringerike kommune har i 2018 et netto driftsresultat på 1,3% av brutto driftsinntekter og foreløpige tall Kostra tall pr 15.mars viser et landssnitt uten Oslo på 2,1 %. (oppdateres når KOSTRA-tallene er tilgjengelige) Sett i forhold til landsgjennomsnittet viser dette nøkkeltallet følgende utvikling i Ringerike siste 10 år:

Netto driftsresultat blir ansett som hovedindikator for den økonomiske balansen. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk fra hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid bør netto driftsresultat utgjøre 1,75% av driftsinntektene. For Ringerike vil det utgjøre 41 millioner kroner årlig med dagens driftsinntekter

Grafen viser at netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter har ligget under 1,75 % i Ringerike i fram til og med 2014, med unntak av 2012. I 2016 og 2017 har Ringerike kommune hatt netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter på 4,5 og 3 %. 2018 er derfor ett svakere resultat, men Ringerike har samme utvikling som landet for øvrig.

Driftsregnskapet – sentrale inntekter og utgifter

Regnskapsskjema 1A driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Skatt på formue og inntekt	-803 490	-800 000	3 490	0,4 %	-800 000	-781 820
Elendomsskatt	-52 803	-54 200	-1 397	-2,6 %	-54 200	-54 148
Sum skatteinntekter	-856 293	-854 200	2 093	0,2 %	-854 200	-835 968
Ordinært rammetilskudd (inkl inntektsutgl.)	-776 795	-768 800	7 995	1,0 %	-756 800	-737 801
Merverdiavgiftskompensasjon drift			0		0	
Sum rammetilskudd og merverdiavgiftskomp	-776 795	-768 800	7 995	1,0 %	-756 800	-737 801
Sum andre tilskudd og salgsinntekter	-21 416	-21 534	-118	-0,5 %	-21 534	-24 315
= Sum frie disponible inntekter	-1 654 503	-1 644 534	9 970	0,6 %	-1 632 534	-1 598 084
Renteinntekter og avkastning fond	-6 429	-11 487	-5 058	-44,0 %	-10 687	-17 258
Utbytte og eieruttak	-20 444	-20 050	394	2,0 %	-18 250	-18 251
Mottatte avdrag utlån	0		0		0	-600
Startlån - mottatte renter	-4 320	-3 300	1 020		-3 300	-3 065
Sum finansinntekter	-31 193	-34 837	-3 645	-10,5 %	-32 237	-39 174
Renteutgifter, provisjon og tap fin. instrumer	36 958	37 702	744	2,0 %	39 402	31 856
Startlån - renteutgifter	4 686	4 800	114		4 800	4 582
Avdrag på lån	90 661	90 800	139	0,2 %	95 800	74 087
Sum finansutgifter	132 305	133 302	997	0,7 %	140 002	110 525
= Netto finansutgifter	101 113	98 465	-2 648	-2,7 %	107 765	71 351
Inndekning av tidligere års underskudd						
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-37 072	-37 072				-52 179
Avsetning disposisjonsfond (netto)	43 636	43 636			32 320	70 166
Bruk av disposisjonsfond	-3 200	-3 200				
Sum netto avsetninger	3 364	3 364	0		32 320	17 987
Overført fra drift til investeringsregnskapet	20 848	20 718	-130	-0,6 %	0	1 080
Sum til fordeling drift	-1 529 179	-1 521 987	7 192	0,5 %	-1 492 450	-1 507 665
Driftskostn. ført på områder utenfor skjema 1b			0		0	
Fordelt på enhetene iflg skjema 1B	1 514 332	1 521 988	7 656	0,5 %	1 492 450	1 470 535
Regnskapsmessig mer+/mindreforbruk-	-14 848	0	14 848		0	-37 130

Skatt på inntekt og formue og netto inntektsutjevning

Kommunens budsjetterte skatteinntekter for regnskapsåret 2018 var satt til kr 800 millioner kroner. Den faktiske skatteinntekten ble 3,5 millioner kroner høyere enn budsjettert og endte i 2018 på 803,5 millioner kroner. Det er en økning på 2,8% i forhold til 2017.

Kommunens totale skatteinntekter inklusive eiendomsskatt ble 856,3 millioner kroner. Dette var 2,1 millioner kroner mer enn budsjettert.

Ringerike kommune hadde i 2018 86,4% av landsgjennomsnittet i skatt per innbygger.

Ulikheter i skatteinntekter pr. innbygger mellom kommunene utjevnes delvis gjennom skatteutjevningen. Denne utjevningen skjer løpende gjennom året og kommer med et oppgjør etter årsskiftet. Dette er ment å dekke opp noe av den ulikheten kommunen har hatt i sine skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnittet og utgjør en del av rammetilskuddet.

Etter skatteutjevningen er Ringerike kommune på 94,7% av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd og skjønnsmidler fra staten

Ringerike kommune fikk overført 771 millioner kroner i samlet rammetilskudd fra staten i 2018. I tillegg fikk Ringerike kommune 1 million i ekstraordinære skjønnsmidler og siste utbetaling av inntektsutjevningen for 2017 ble ført på 2018. Avviket i forhold til regulert budsjett er på 8 millioner kroner og skyldes at inntektsutjevningen ble ytterligere høyere enn vi anslo i 2. tertial som en konsekvens av god skatteinnang for landet som helhet.

Netto inntektsutjevning i 2018 for Ringerike kommune utgjorde 76,3 millioner kroner, og det ordinære skjønnstilskuddet 4,7 millioner kroner.

Eiendomsskatt

Ringerike kommune fikk inn 52,8 millioner kroner i eiendomsskatt i 2018. Dette er 1,4 mill. kroner lavere enn budsjettert. Inntekten fordeles på *faste boliger og fritidseiendommer* med 32,9 millioner kroner og *annen eiendom* med 19,9 millioner kroner. Det er en nedgang i eiendomsskatten fra annen eiendom på 4,6 millioner kroner som skyldes at grunnlaget for beskatning av kraftanlegg er lavere i 2018 enn det var i 2017.

Finansinntekter og – utgifter

Kommunen fikk 20,4 millioner kroner i utbytte fra Ringerikskraft AS i 2018 etter at 2017 var et svært godt år for Ringerikskraft AS. Selskapet ser det som viktig å opprettholde stabil utdeling av utbytte til sine eiere. Det er som budsjettert.

Fossefondet hadde i 2018 negativ avkastning på 0,7 millioner kroner etter at de tre siste månedene i året hadde svært dårlige resultater for fondet. Det var budsjettert med 6 millioner kroner i avkastning i fondet, og avviket ble på 6,7 millioner kroner. Med et langsiktig perspektiv på avkastningen og en passiv forvaltning, er dette resultater som vi kan forvente i noen år.

Det er betalt renter og avdrag på gjeld med 132,3 millioner kroner og av dette utgjør renteutgifter 41,6 millioner kroner. Det er utgiftsført låneavdrag med 90,7 millioner kroner.

Renteutgiftene har i 2018 vært 0,9 millioner kroner lavere enn regulert budsjett og 2,6 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjett, og avdragsutgiftene ble 5,8 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjett og som regulert budsjett. Lavere

finanskostnader enn budsjettet skyldes lavere låneopptak enn opprinnelig planlagt på grunn av forsinkelser i de store investeringsprosjektene.

Netto finansutgifter ble 100,6 millioner kroner i 2018. Det er 7,5 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjett til tross for negativ avkastning på Fossefondet med 0,7 millioner kroner.

Overføring til investeringsregnskapet

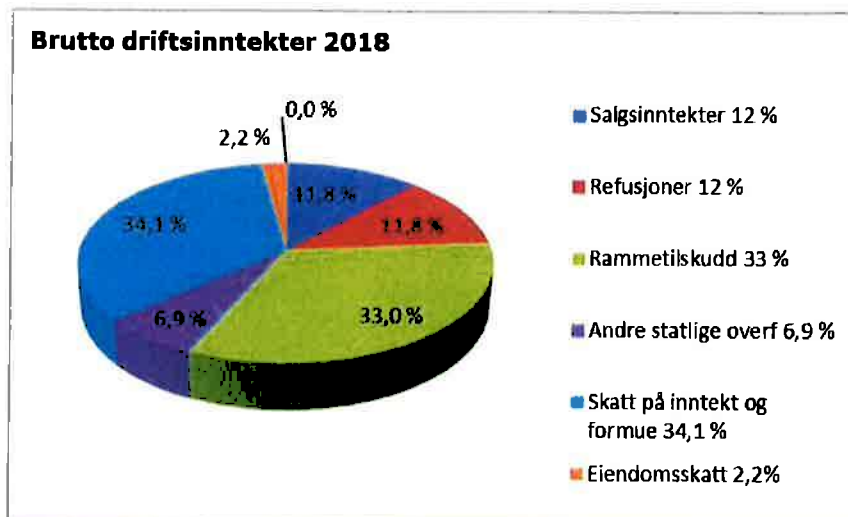
Det er i 2018 overført 20,8 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet mot budsjettet 20,7 millioner kroner.

I tråd med forskrift er 100 prosent av merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer ført i investeringsregnskapet.

Merverdiavgiftskompensasjon på investeringer ble 52,2 millioner kroner, noe som er 4,3 millioner kroner lavere enn forventet i revidert budsjett 2018.

Driftsinntekter fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsinntektene fordeler seg på ulike typer inntekter.

Felles skatteinntekter og rammetilskudd fra staten er i utgangspunktet inntekter kommune i liten grad kan påvirke. For 2018 utgjorde disse inntektene 67,2 % av de totale driftsinntektene til kommunen, som er en liten nedgang fra 2017.

Driftsinntekter – utvikling

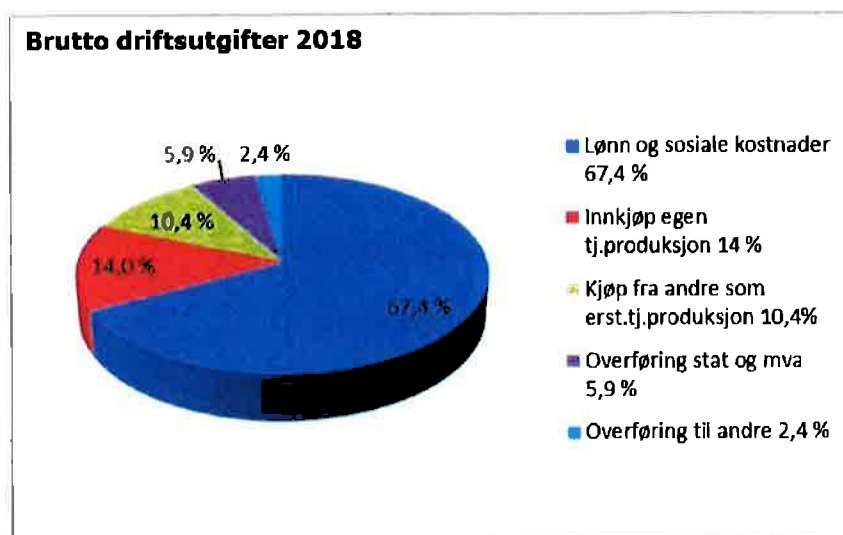
	2016	2017	2018	endring 17-18
Salgsinntekter	256 304	271 010	277 688	6 678
Refusjoner	258 578	255 017	278 294	23 277
Rammetilskudd	724 237	737 801	776 795	38 994
Andre statlige overføringer	127 231	149 331	163 277	13 946
Skatt på inntekt og formue	741 382	781 820	803 490	21 670
Eiendomsskatt	54 234	54 148	52 803	-1 345
Andre direkte og indir skatter	339	342	342	-
Overføringer fra andre	5 001	832	531	-301
SUM	2 167 306	2 250 301	2 353 220	102 919

De totale driftsinntektene i 2018 var på 2,35 milliarder kroner, en økning på 103 millioner kroner i forhold til 2017. Av økningen utgjør vekst i skatt og rammetilskudd 60,6 millioner.

Samlet vekst av totale inntekter fra 2017 til 2018 var på 4,4 %.

Driftsutgifter - fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsutgiftene fordeler seg på ulike typer utgifter.

Lønnsutgiftenes andel av kommunens samlede utgifter utgjør 67,4 % i 2018.

Driftsutgifter – utvikling

	2016	2017	2018	endring 17-18
Lønn og oppgavepliktige ytelser	1 058 457	1 120 066	1 182 105	62 039
Sosiale utg. (arbeidsgiveravgift og pensjon)	289 693	308 251	315 093	6 842
Innkjøp egen tjenesteproduksjon	338 819	400 039	410 795	10 756
Kjøp fra andre som erstatter egen produksjon	216 664	231 749	230 758	-991
Overføring til andre	106 290	106 728	130 820	24 092
Overføring til stat og mva	51 468	48 936	52 257	3 321
Inntekt av fordelte utgifter	-42 429	-102 083	-99 758	2 325
SUM DRIFTSUTGIFTER eks avskrivninger	2 018 962	2 113 685	2 222 070	108 384

Lønn og oppgavepliktige ytelser utgjorde 1 182,1 millioner kroner i 2018. Fra 2017 til 2018 utgjør økningen 62 millioner kroner, en vekst på 5,5 %.

Sosiale utgifter utgjorde 315 millioner kroner i 2018. Fra 2017 til 2018 utgjør økningen 6,8 millioner kroner, en vekst på 2,2 %.

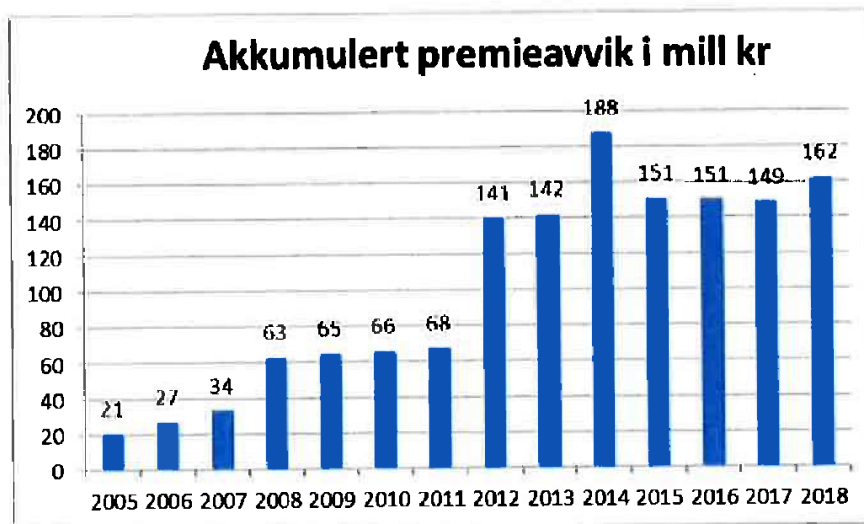
Innkjøp til egen tjenesteproduksjon utgjorde i 2018 411 mill. kroner, en økning på 10,8 mill. kroner fra 2017, en vekst på 2,7 %.

Kjøp fra andre som erstatter egenproduksjon viser en nedgang i 2018 på 1 mill. kroner til 230,8 mill. kroner.

Overføring til andre utgjorde i 2018 131 mill. kroner, en økning fra 2017 på 24 mill. kroner – 23%. 16,1 mill. kroner av dette er spillemidler til Hønefoss Arena.

Utvikling akkumulert premieavvik

I perioden 2005-2018:

Fra 2003 ble det innført regler for regnskapsføring av premieavvik og amortisering av premieavvik. Premieavvik er differansen mellom den innbetalte premien og regnskapsført netto pensjonskostnad. I perioden 2003 til 2011 ble premieavviket i Ringerike amortisert over 15 år og fra 2012 ble det endret til 10 år. Fra 2014 ble premieavviket i Ringerike amortisert over 7 år. Redusert amortiseringstid (nedbetaling) vil belaste regnskapet med høyere pensjonskostnader i årene framover enn det som har vært hittil.

Som grafen viser ble det en kraftig økning i akkumulert premieavvik i 2012 og en stor økning i 2014. Akkumulert premieavvik har en økning fra 2017 til 2018, 13 millioner kroner. Det akkumulerte premieavviket ved utgangen av 2017 var på 162 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift.

Særskilte forhold utgifter 2018

Ringeriksbadet IKS har fått varsel om tilbakebetaling av mva-kompensasjon fra Skatteetaten, Ringerike kommune har gjort en avsetning på 6,2 mill. kroner for å dekke 50% av dette, som er vår andel. I dette er det også avsetning for 50% av varslet underskudd i 2018 for Ringeriksbadet IKS.

Driftsregnskap 2018 – rammeområdene

Regnskapsskjema 1B driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik lft budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Folkevalgte og revisjon	11 064	10 454	-610	-5,8 %	10 307	10 334
Administrasjon og fellestjenester	126 828	124 436	-2 392	-1,9 %	119 087	103 781
Barnehage	186 623	185 997	-626	-0,3 %	178 249	188 776
Grunnskole	315 363	312 097	-3 265	-1,0 %	293 853	297 169
Spesielle tiltak barn og unge	172 744	166 081	-6 663	-4,0 %	155 622	165 502
Kulturtjenesten	27 187	29 899	2 712	9,1 %	28 905	25 288
Helse, omsorg og velferd	673 043	676 280	3 236	0,5 %	610 469	641 601
Samfunn (tekniske områder)	108 238	103 809	-4 429	-4,3 %	89 343	127 129
Avsetninger, overføringer	-106 759	-87 066	19 693	22,6 %	6 614	-89 045
Sum tjenesteproduksjon	1 514 332	1 521 988	7 656	0,5 %	1 492 450	1 470 535

Tabellen over viser et samlet positivt avvik mellom regulert budsjett og regnskap innenfor rammeområdene på 7,1 millioner kroner (0,5 %). De tjenesteproduserende sektorene (barnehage, grunnskole, spesielle tiltak barn og unge, helse og omsorg og samfunn) har samlet sett ett merforbruk i forhold til regulert budsjett på 9,6 mill. kroner.

Ringerike kommune vedtar budsjettet per sektor og det rapporteres månedlig til Formannskap og Kommunestyret på dette nivået.

Rådmannen har delegert budsjettansvaret for hver sektor til respektive kommunalsjef, og kommunalsjefen delegerer så til hver enhetsleder innenfor sin sektor respektivt budsjett.

Budsjettet følges opp på totalramme per enhet av kommunalsjefene. Det kan derfor være avvik mellom regnskap og budsjett per KOSTRA-art innenfor rammen.

Rådmannen ser at det vil bedre økonomistyringen ved å gjøre flere budsjettjusteringer gjennom året, både innenfor kommunalsjefens ansvarsområde, men også innenfor den enkelte enhet sin budsjettramme for å ha mindre avvik mellom regnskap og budsjett på KOSTRA-art-nivå for hele kommunen. Dette vil ha stort fokus i 2019, blant annet gjennom implementering av budsjettrapportering i Framsikt.

Merforbruket i forhold til regulert budsjett for Administrasjon skyldes kjøp av tjenester til utarbeidelse av byplanen som var forutsett finansiert med midler fra Formannskapets disposisjonskonto, men ved en feil fikk vi kun vedtak i formannskapet for å gjøre budsjettendringen. Med ett slikt vedtak, ville Administrasjonen hatt ett mindreforbruk på 1 mill. kroner.

Barnehage går i 2018 i balanse.

Grunnskole har i 2018 ett merforbruk i forhold til regulert budsjett på 3,3 mill. kroner, som kommer av ytterligere økte kostnader til elever i andre kommuner og spesialundervisning i private skoler enn vi hadde i prognosen for 2. tertial. Den enkelte skole holder sine budsjetter.

Spesielle tiltak for barn og unge endte med et merforbruk på 6,6 mill. kroner i forhold til regulert budsjett. Dette avviket skyldes tre forhold; advokatkostnader i barnevernssaker for 2017 og 2018 som ble fakturert svært sent og kostbare hasteplasseringer i barnevernet sent på året, samt økte behov og dermed økte lønnskostnader innenfor avlastning.

Besparelsen innenfor Kultur skyldes at det ikke ble budsjettjustert for ett en-gangstiltak i 2017.

Helse og omsorg har i 2018 ett mindreforbruk på 3,2 mill. kroner i forhold til regulert budsjett, som skyldes høyere refusjonsinntekter for ressurskrevende tjenester enn beregnet.

Samfunn hadde i 2018 ett merforbruk på 4,4 mill. kroner som skyldes økte kostnader i forbindelse med den snørike vinteren, og høyere energikostnader gjennom hele året på grunn av høyere priser og større forbruk av energi gjennom en kald vinter og en varm sommer enn budsjettert.

Besparelsen innenfor Avsetninger skyldes at Formannskapetets disposisjonskonto ikke ble benyttet i løpet av året på grunn av forsinkelser i prosjektene fra Holten-utvalget og budsjettjusteringen til kjøp av tjenester til byplanen.

Mange av disse forholdene anses å være uforutsigbare, og det syntes for øvrig å være god økonomistyring i de ulike enhetene.

Nærmere om utviklingen i netto finansutgifter

Mill. kr	Regnskap 2018	3. tertial 2018	2. tertial 2018	1. tertial 2018	Regulert budsjett 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Renteinntekter og utbytte	-31,9	-6,3	-23,1	-2,5	-28,8	-27,7	-26,5	-28,1
Gevinst fin. Instrumenter	0,7	0,7	0	0,0	-6	-11,5	-5,7	-0,6
Sum finansinntekter	-31,2	-5,6	-23,1	-2,5	-34,8	-39,2	-32,2	-28,7
Renteutg., provisjoner m.m	41,6	23,6	13,8	4,2	42,5	36,4	30,5	31,2
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0,0	0	0
Avdrag på lån	90,7	34,8	26,9	29	90,8	74,1	53,2	50,5
Sum finansutgifter	132,3	58,4	40,7	33,2	133,3	110,5	83,7	81,7
Netto finansutgifter	101,1	52,8	17,6	30,7	98,5	71,4	51,5	53

Netto finansutgifter i 2018 ble 2,6 millioner kroner lavere enn regulert budsjett. Det skyldes lavere finansinntekter som følge av at avkastning til Fossefondet ble negativ. Litt høyere renteinntekter på konsernkontoen oppveier noe av tapt avkastning. Sum finansutgifter ble 1 million kroner lavere enn budsjettert.

Egenkapital

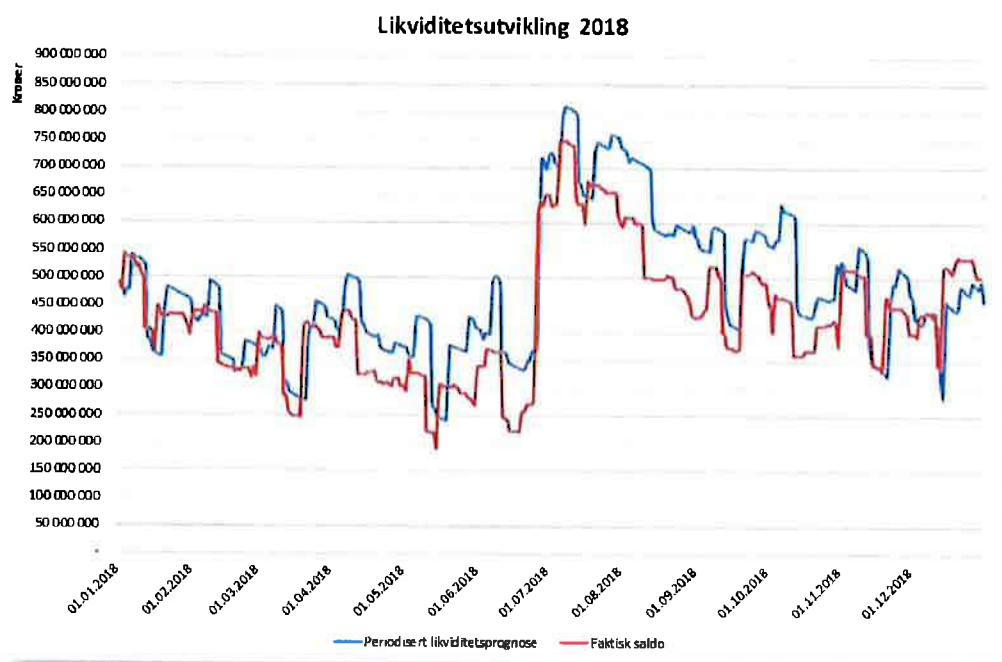
Kommunens økonomiske handlingsrom er bedret etter tre år med gode netto driftsresultater. Balanseført egenkapital viser 593,5 millioner kroner ved utgangen av 2018. Kommunen velger å lånefinansiere det meste av sine investeringer siden det fremdeles er begrenset med fondsmidler.

Utvikling i likviditet

Som grafen viser, økte likviditeten kraftig i slutten av juni da årets største låneopptak til investeringer ble foretatt. Deretter ble likviditeten redusert i takt med bruk av lånemidler inntil det ble foretatt et nytt låneopptak i midten av desember.

Periodisert likviditetsprognose ble endret i siste tertial som følge av høyere låneopptak startlån og forskjøvet tidspunkt for låneopptak til VAR-investeringer. Bruk av lån ble litt nedjustert basert på nye investeringsprognoser i november.

Den faktiske likviditetsutviklingen har ligget litt under prognosen store deler av året, men ble litt bedre enn forventet ved årets slutt.

Trekkrettigheten ble ikke benyttet i 2018, fordi likviditeten ble bedre enn budsjettet.

Utvikling i gjeldsporteføljen

Tabellen nedenfor gir en oversikt over utviklingen i kommunens gjeldsportefølje i 2018;

(Beløp i mill. kroner)	Investeringsgjeld	Startlån	Samlet gjeldsportefølje
Per 31.12.2017	1 664,9	251,7	1 916,6
Årets avdrag	90,7	9,4	100,1
Ekstraordinære avdrag	-	48,4	48,4
Årets låneopptak	498,0	100,0	598,0
Per 31.12.2018	2 072,3	293,9	2 366,2

(Startlån fra Husbanken er lån til videreformidling til kommunens innbyggere.)

Årets låneopptak på 498 millioner kroner til investeringsformål ble tatt opp i juni og desember 2018, ett lån på 318 millioner kroner til ikke-gebyrfinansierte investeringer og

ett lån på 180 millioner kroner til gebyrfinansierte investeringer. Begge lånene ble inngått hos KLP Banken til flytende rentebetingelser.

Opprinnelig låneramme for 2018 var på inntil 645 millioner kroner, hvorav 221,9 millioner kroner til gebyrfinansierte investeringer. Lånerammen ble nedjustert gjennom året som følge av endringer i investeringsprognoser. Årets låneopptak ble 147 millioner kroner lavere enn opprinnelig vedtatt låneramme.

Ved inngangen til 2018 var ubrukte lånemidler til gebyrfinansierte investeringer 102,7 millioner kroner og ubrukte lånemidler til ikke-gebyrfinansierte investeringer 21,4 millioner kroner. Ved utgangen av 2018 er ubrukte lånemidler til gebyrfinansierte investeringer redusert til 97,9 millioner kroner og ubrukte lånemidler til ikke-gebyrfinansierte investeringer er økt til 67,6 millioner kroner. Totalt har ubrukte lånemidler til investeringer økt med 41,4 millioner kroner i løpet av året.

Kommunen fikk innvilget nye startlån i Husbanken på til sammen 100 millioner kroner i 2018. Husbanken utbetalte 35 millioner kroner i 2. tertial og 65 millioner kroner i siste tertial.

Kommunen på sin side innvilget søknader til videre utlån i startlånsordningen for 128,6 millioner kroner, 28,6 millioner kroner mer enn årets låneopptak i Husbanken. Ubenyttede lånemidler til startlån minket fra 37,1 millioner kroner ved inngangen til 2018 til 8,6 millioner kroner ved årets slutt.

Ubrukte lånemidler til investeringer og startlån er ved utgangen av året samlet på totalt 174,1 millioner kroner.

(Beløp i mill. kroner)	Risikofordelt gjeld 2018	Risikofordelt gjeld 2017	Risikofordelt gjeld 2016	Risikofordelt gjeld 2015
Ikke-gebyrfinansierte investeringer	1 293,7	1 031,8	929,0	725,2
Gebyrfinansierte investeringer	778,6	633,1	416,0	270,0
Startlån	293,9	251,7	215,9	208,3
Gjeld totalt	2366,2	1916,6	1560,9	1203,5

Tabellen viser at alle typer av lånegjeld har økt i 2018. Den renteeksponerte gjelden utgjør over halvparten av kommunens totale lånegjeld.

I beregningen av disse tallene er det forutsatt samme avdragstid på lånene til ikke-gebyrfinansierte investeringer og gebyrfinansierte investeringer (VAR-sektoren).

Investeringsregnskap 2018

De fleste store investeringsprosjektene går over flere år, men det presiseres fra Kommunal- og regionaldepartementet at investeringsbudsjettet er å anse som års-uavhengig på lik linje med driftsregnskapet. I regnskapsmessig forstand skal prosjektene avsluttes årlig. Totalkostnadene for enkelte prosjekter vil være høyere enn det som fremkommer av regnskapet for 2018.

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet

Tall i 1000 kroner

		Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
	KOSTRA-ART				
Investeringer anleggsmidler		519 318	598 644	745 680	460 545
Utlån og forskutteringer	(520:521)	128 578	100 000	35 000	65 347
Kjøp av aksjer og andeler	(529)	6 792	6 700	6 700	6 343
Avdrag på lån	(510:519)	57 827	8 500	8 500	14 150
Avsetninger	(530:539+548:565)	40 145	20 200	200	36 905
Årets finansierungsbehov		752 660	734 044	796 080	583 291
Bruk av lånemidler	(910:919)	584 614	631 960	680 182	465 393
Salg anleggsmidler	(660:679)+929	371	-	-	11 510
Tilskudd til investeringer		-	-	-	8 753
Kompensasjon for merverdiavgift	(729)	60 173	68 393	100 498	48 005
Motatte avdr utlån	(700:789+920:928)	27 475	3 173	5 600	28 771
Andre inntekter	(600:659;900:909)	330	200	200	3 245
Sum ekstern finansiering		672 963	703 726	786 480	565 677
Overført fra driftsregn.	(970:979)	20 848	20 718	-	1 080
Bruk av tidligere års udisponert		-	-	-	-
Bruk av avsetninger	(930:969)	58 849	9 600	9 600	16 534
Sum finansiering		752 660	734 044	796 080	583 291

Totale investeringer har vært høyere i 2018 enn i 2017, men også i 2018 ser vi at det er krevende å opprettholde planlagt framdrift.

Ringerike kommune har nå svært mange investeringsprosjekter, mange av disse hadde i 2018 budsjett på under 5 millioner kroner. Avvik mellom regnskap 2018 og regulert budsjett er på 79,3 millioner kroner.

Ikke gebyrfinansierte investeringer				
Prosjekt	Prosjektnavn	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
0040	EF - OPPGRADERING SKOLER (BUDSJ)	3 926 265	2 690 524	1 235 741
0041	EF - NYTT INVENTAR SKOLER	4 040 220	4 011 124	29 096
0063	EF - UTVIDELSE/OPPGRAD BARNEHAGER	1 208 926	427 445	781 481
0080	EF - HELSE- OG OMSORGSBYGG	1 597 988	1 123 494	474 494
0105	EF - Oppgradering og sprinkling Riddergården	1 903 648	2 052 660	(149 012)
0115	EF - ENERGI, INNEKLIMA, OVERVÅKNING (BUDSJ)	2 711 252	569 959	2 141 293
0141	Fellesrådet - Kirkebygg	2 660 000	2 660 000	-
0500	BRR - B'LER OG REDNINGSVERKTØY	923 154	1 186 822	(263 668)
0501	MASKINPARK	2 653 702	2 392 023	261 679
0700	DATAUTSTYR	3 230 525	2 393 354	837 171
0710	HELSE - PILOTPROSJEKT VELFERDSTEKNOLOGI	6 463 990	6 356 336	107 654
0720	Helse - Inventar/medisinsk utstyr	2 904 271	3 049 587	(145 316)
0751	IKT - PC I UNGDOMSSKOLEN	8 107 534	7 913 820	193 714
0761	IKT - barnehage	2 000 000	1 281 079	718 921
10001	Ullerål skole med idrettshall	72 506 169	61 195 161	11 311 008
10004	Benterud skole	179 502 733	163 671 089	15 831 644
10006	Heradsbygda omsorgssenter	13 778 232	13 879 227	(100 995)
10007	Hov vest omsorgsboliger	527 364	845 129	(317 765)
10008	Hov øst omsorgsboliger	4 245 225	6 425 763	(2 180 538)
10015	NY LEGEVAKT	4 030 062	3 839 976	190 086
10017	BIBRANNSTASJON NES I ÅDAL	1 027 550	1 027 550	-
10018	BIBRANNSTASJON SOKNA	8 509 496	8 509 496	-
10025	Garantisaker Bygg	-	968 235	(968 235)
14013	Forsterking Hen - Skårfløgan	994 510	1 141 596	(147 086)
14015	Trygg skolevei Benterud skole	15 105 177	13 015 197	2 089 980
17001	EF - Soveareal barnehage	4 448 787	1 867 699	2 581 088
17003	Ringeriksbyggen ny produksjonsmåte	1 000 000	163 539	836 461
17006	Schjongshallen	1 030 000	1 331 782	(301 782)
19300	VPI - Kommunale veier, gatelys, park og idrett (budsj)	8 296 394	5 254 186	3 042 208
19302	VPI - REHABILITERING AV VEIBRUE	3 813 728	8 097 033	(4 283 305)
19402	VPI - Sykkelsatsing	2 433 595	1 086 151	1 347 444
Sum utvalg ikke gebyrfinansierte investeringer		365 580 497	330 427 036	35 153 461

Gebyrfinansierte investeringer				
Prosjekt	Prosjektnavn	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
15004	VANNVERK NES I ÅDAL	3 799 705	3 799 705	-
15006	RINGERIKE VANNVERK	21 729 239	20 029 998	1 699 241
15008	OVERFØRINGSLEDNINGER ÅSA - MONSERUD	30 501 102	14 280 422	16 220 680
15013	Monserud renseanlegg	163 391 407	139 302 137	24 089 270
15014	SANERING NES I ÅDAL ETAPPE 2	560 407	1 306 725	(746 318)
15024	BOLIGUTBYGGING BENTERUD VA-LØSNINGER	1 272 863	1 132 976	139 887
19002	Utsifting vannledninger 2018	3 098 701	2 389 826	708 875
19102	Utsifting avløpsledninger 2018	3 513 289	2 118 948	1 394 341
Sum utvalg gebyrfinansierte investeringer		227 866 713	184 360 737	43 505 976

Benterud skole

Ubenyttede midler er knyttet til skoleområdet mellom Benterudstua og Benterudgata 20. Det er her funnet bly som må saneres før arbeidet kan ferdigstilles. Sanering ble ikke utført i 2018 som vi planlagt, men vil gjennomføres i 2019.

Trygg skolevei Benterud

Det gjenstår arbeid med beplantning som gjennomføres våren 2019.

Soveareal barnehage

Alle stedene som har krav om takoverbygg/soveareal er bestilt og er under gjennomføring/bygging. Prosjektering og byggesøknader har tatt lenger tid enn forutsatt, derfor er det avvik mellom regnskap og budsjett. Prosjektet vil være ferdigstilt før sommer 2019.

Høy øst/vest – omsorgsboliger

Omfang av prosjektering har økt utover det som var planlagt for å oppnå et tilstrekkelig detaljert detaljprosjekt. Dette har blant annet medført høyere prosjektleder kostnader.

Energi- overvåkning

Gjennomføring av tiltak er utsatt grunnet kapasitetsutfordringer.

Utvidelse av Monserud renseanlegg –

Framdriften i prosjektet er forsinket med ca. 3 måneder blant annet på grunn av forlenget byggetid.

Overføringsledning Åsa – Monserud

Mindre forbruket skyldes forsinkelser i prosjektet, blant annet på grunn av avlysning av anbud, prosjektet avsluttes i 2019.

Utskiftning av avløpsledninger

Betrvægende kontroll

I 2018 har Innkjøpsavdelingen bestått av 3 medarbeidere, og de har gjennomført 55 anskaffelser på over 100.000 kroner. Det har vært stort fokus på å følge lover og regelverk for offentlige anskaffelser, herunder seriøsitetskrav.

I de store utbyggingsprosjektene har seriøsitetskravene stort fokus, hvor vi stiller krav til være leverandører som forplikter seg i kontrakten med oss, blant annet gjennom dokumentasjon.

Skatteopprekveren og Utbyggingsenheten i kommunen samarbeider med politi og Akrim om arbeidslivskriminalitet.

Det er i 2018 satt i gang arbeidet med å implementere eHandel for å øke kontraktsloyalitet men også effektiviserte anskaffelsesprosessen for mindre kjøp og som en sideeffekt gir det bedre kontroll med godkjenningsprosessen.

Det har også vært økt fokus på godkjenningsrollene kommunen har for å legitimere innbetalinger, utbetalinger og interne transaksjoner fra kommunens disposisjoner. Vi ruller ut eBilag for å dokumentere utbetalinger som følge av søknader og vedtak, samt å ha god dokumentasjon på tilskudd og andre typer innbetalinger som ikke kommer via faktureringssystemene.

Som en internkontroll skal det alltid være to stykker med tildelt godkjenningsmyndighet som attesterer og anviser en transaksjon. Attestanten skal hovedsakelig være bestilleren av varen/tjenesten, anviser skal være den med budsjettansvar for enheten – enhetsleder. Dette er også regulert av interne delegeringsreglementet. I arbeidet med å øke effektivitet og kvalitet i fakturaflyten vurderes det nå å anskaffe automatisering for å verifisere endringer i bankkontonummer og for at fakturaen skal gå direkte til bestiller.

Etikk

I 2017 utarbeidet Ringerike kommune nye etiske retningslinjer. I tillegg ble nye varslingsrutiner vedtatt. Gjennom tydelige etiske retningslinjer har ledere og medarbeidere et utgangspunkt for ulike problemstillinger de møter i hverdagen. Etisk refleksjon brukes som et verktøy til å diskutere saker ute i enhetene.

I 2018 vedtok kommunestyre ny arbeidsgiverpolitikk for Ringerike kommune. I denne er også etikk et tema.

Ringerike kommune har egne varslingsrutiner og et eget sentralt varslingssekretariat. Trygghet til å varsle er viktig og varslingssekretariatet arbeider aktivt med å trygge ledere og ansatte på at det skal være trygt å varsle om kritikkverdige forhold i Ringerike kommune.

Åpenhet er viktig i arbeidet med etikk. Alle ansatte og folkevalgte i kommunen er derfor oppfordret til å registrere sine verv og økonomiske interesser i www.styrevervregisteret.no

Likestilling

Ringerike kommune ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø. I rekrutteringsprosesser oppfordres derfor kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, etnisitet og funksjonsnedsettelse.

I Ringerike kommune er en stor andel av de ansatte kvinner. I 2018 var om lag 80 % kvinner og om lag 20 % menn i organisasjonen, dette er på samme nivå som 2017.

Når det gjelder fordeling av menn og kvinner i ledende stillinger så har Ringerike kommune en overvekt av kvinner, dette gjelder på alle nivå.

Kjønnsfordeling	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Antall årsverk	1853	1784	1763	1715
Antall ansatte	2290	2239	2380	2232
Antall kvinner	1825	1801	1847	1787
%-andel kvinner	80 %	80 %	78 %	80 %
Antall menn	465	438	533	445
%-andel menn	20 %	20 %	22 %	20 %
Antall kvinner i høyere stillinger	6	6	6	5
%-andel kvinner i høyere stillinger	60 %	67 %	67 %	62 %
Antall menn i høyere stillinger	4	3	3	3
%-vis antall menn i høyere stillinger	40 %	33 %	33 %	38 %

Stilling	Kvinner	%-andel	Menn	%-andel	Totalt
Rådmannens ledergruppe	5	71 %	2	29 %	7
Ledere	25	69 %	11	31 %	36
Rektorer	12	80 %	3	20 %	15
Barnehagestyrere	11	100 %	0	0 %	11
Avdelingsleder	80	75 %	27	25 %	107
Fagledere	5	100 %	0	0 %	5

Hønefoss, 9. april 2018

Tore Isaksen

Tore Isaksen
Rådmann

